

Nr 119.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1942 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1942/43 till Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkt 89) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition, som kunde varda riksdagen förelagd, till Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation för budgetåret 1942/43 beräkna ett förslagsanslag av 215,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 236, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 10 april 1942, föreslagit riksdagen att till Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation för budgetåret 1942/43 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 265,000 kronor.

Anslaget till medicinalstyrelsens beredskapsorganisation är väsentligen avsett att täcka personalkostnaderna för dels en inom medicinalstyrelsen anordnad särskild avdelning för ärenden, som sammanhånga med krigsberedskapen, dels en under styrelsen sorterande sakkunnig nämnd med uppgift att biträda styrelsen vid utredning och handläggning av ärenden rörande rikets försörjning med läkemedel och sjukvårdsmateriel, den s. k. materielnämnden, dels viss förstärkning av kameralbyrån, dels ock vissa sakkunniga för beredskapssjukhusens planläggning, upprättande och drift.

Till ifrågavarande ändamål har för budgetåret 1941/42 anvisats ett förslagsanslag av 215,000 kronor. Kungl. Maj:t har den 28 juni 1941 ställt anslaget till medicinalstyrelsens förfogande samt därvid medgivit, att av anslaget finge disponeras

för beredskapsavdelningen	kronor	62,680
» materielnämnden	»	120,500
» förstärkning av kameralbyrån	»	17,000
» granskning av planer för beredskapssjukhus m. m.	»	1,500
Summa kronor		201,680

Den 12 september 1941 har Kungl. Maj:t tillkallat landstingsdirektören E. H. Restad såsom särskild sakkunnig för beredskapsavdelningens ledning för tiden från och med den 13 oktober 1941 tills vidare till och med den 30 juni 1942 samt föreskrivit, att Restad för uppdragets fullgörande skulle äga

åtnjuta dels arvode med 500 kronor för månad räknat, dels ock ersättning för mistade avlöningsförmåner.

Vidare har Kungl. Maj:t den 6 mars 1942 medgivit, att av anslaget till medicinalstyrelsen: beredskapsorganisation finge för styrelsens beredskapsavdelning disponeras ytterligare 12,000 kronor.

Rörande medelsbehovet för nästa budgetår inhämtas av propositionen i huvudsak följande.

Beredskapsavdelningen.

I skrivelse den 27 februari 1942 har *medicinalstyrelsen* uppskattat medelsbehovet för beredskapsavdelningen under nästa budgetår till 87,780 kronor enligt följande fördelning (siffrorna inom parentes ange storleken av motsvarande poster för innevarande budgetår):

Arvode till chef för avdelningen	kronor 12,900	(7,680)
» » en läkarassistent (halvtid) à 400 kronor för månad	» 4,800	(4,800)
» » en apotekarassistent à 910 kronor för månad	» 10,920	(9,600)
» » en extra föredragande, jurist, à 600 kronor för månad	» 7,200	(7,200)
Arvoden till två sjuksköterskor à respektive 570 och 510 kronor för månad	» 12,960	(11,400)
» » skrivbiträden, <i>förslagsvis</i>	» 24,000	(15,000)
» » tillfällig personal m. m.	» 15,000	(7,000)
Summa kronor 87,780		(62,680)

Departementschefen har anfört följande:

De rådande förhållandena torde göra det nödvändigt att jämväl under nästa budgetår bibehålla den särskilda beredskapsavdelningen inom medicinalstyrelsen.

Vad först angår chefskapet å avdelningen förutsättes av medicinalstyrelsen, att den nuvarande innehavaren av befattningen skall uppehålla detsamma under halva budgetåret, medan för återstoden av budgetåret ett halvtidsarvode anses tillfyllest. Med utgångspunkt härifrån beräknar styrelsen ifrågasvarande post för nästa budgetår till 12,900 kronor. Mot denna beräkning anser jag icke något vara att erinra.

Arvodena till läkarassistent och till extra föredragande, jurist, beräknas till oförändrade belopp, 4,800 respektive 7,200 kronor.

För beredande av kompensation för ökade levnadsomkostnader åt apotekarassistenten och två sjuksköterskor ha arvodena till dessa föreslagits höjda med 14 procent till respektive 910, 570 och 510 kronor per månad, motsvarande i årsbelopp beträffande apotekarassistenten 10,920 kronor och i fråga om de båda sjuksköterskorna sammanlagt 12,960 kronor. Den föreslagna höjningen av ifrågasvarande arvoden, vilka fastställdes hösten 1939, motsvarar vad som kommit andra i statens tjänst heltidsanställda arvodestagare till del. På grund härav torde förslaget i denna del böra bifallas.

Den betydande ökningen av posten till extra skrivbiträden har av medicinalstyrelsen motiverats med behovet av arbetskraft för registreringsarbete. Beträffande omfattningen av nämnda arbete har jag under hand från medicinal-

styrelsen erfarit, att fyra skrivbiträden anses erforderliga för fullgörande av det löpande arbetet å sjuksköterskeregistret, barnmorskeregistret och det nuvarande biträdesregistret. Sistnämnda register, vilket för närvarande omfattar omkring 8,000 personer, beräknas komma att efter hand upptaga minst 20,000 personer. På grund härav och med hänsyn till planlagd registrering i sjuksköterskeregistret jämväl av röda korsets hjälpsystrar anses för nästa budgetår föreligga behov av, utöver förutnämnda fyra skrivbiträden, ytterligare ett sådant biträde. Slutligen anser medicinalstyrelsen två skrivbiträden erforderliga för arbetet med apotekarregistret, sjukgymnastregistret samt tandläkar- och tandsköterskeregistren. Med hänsyn till dessa förhållanden bör enligt min mening någon nedsättning av det av styrelsen för nu ifrågavarande post beräknade beloppet, 24,000 kronor, icke vidtagas.

Posten arvoden till tillfällig personal är i staten för innevarande budgetår upptagen till 7,000 kronor, men en förstärkning av posten med 2,000 kronor har måst medgivas under budgetåret. Medicinalstyrelsen beräknar kostnaderna för den tillfälliga personal, som nu kan bedömas bli erforderlig för nästa budgetår, till lägst 10,000 kronor men föreslår, att posten med hänsyn till oförutsedda behov upptages med 15,000 kronor. Marginalen för oförutsedda behov synes mig emellertid böra begränsas till 2,000 kronor. Då den från luftskyddsinspektionen överflyttade person, som å avdelningen är sysselsatt med granskning av ritningar och räkningar beträffande skyddsrum för beredskapssjukhus, anses erforderlig jämväl för nästa budgetår, synes hans arvode, vilket hittills huvudsakligen bestritts av luftskyddsinspektionens avlöningsanslag, hädanefter böra helt utgå av förevarande post, därvid storleken av arvodet bör beräknas till belopp, ungefär motsvarande vad som skulle hava kommit honom till del, därest han fortfarande haft sin tjänstgöring förlagd till inspektionen. Från nu angivna utgångspunkter beräknar jag förevarande post till 18,500 kronor.

I enlighet med det anförda har departementschefen föreslagit, att anslagsbehovet för medicinalstyrelsens beredskapsavdelning under nästa budgetår beräknas till (12,900 + 4,800 + 10,920 + 7,200 + 12,960 + 24,000 + 18,500) 91,280 kronor.

Materielnämnden.

Medicinalstyrelsens materielnämnd har till uppgift att biträda medicinalstyrelsen vid utredningar rörande rikets försörjning med läkemedel och sjukvårdsmateriel samt vid handläggning av i samband därmed stående frågor rörande import, fabrikation, förvaring, förbrukning och prisreglering av dylika varor ävensom med avgivande av yttranden över exportlicenser rörande nämnda varor.

Såsom inledningsvis angivits har Kungl. Maj:t genom brev den 28 juni 1941 föreskrivit, att för materielnämnden under innevarande budgetår finge disponeras ett belopp av 120,500 kronor.

Kungl. Maj:t har till materielnämndens verksamhet under nästa budgetår beräknat ett sammanlagt belopp av 145,600 kronor. Rörande detaljerna i beräkningen må följande anföras:

Av de för avlöningar avsedda posterna äro följande upptagna till samma belopp som enligt de för innevarande budgetår gjorda beräkningarna, nämligen arvoden och ersättningar till ledamöter och experter, arvode till kansli-

chef, arvode till sekreterare, arvode till ledare av arbetet med insamling av medicinalväxter, arvode till förste amanuens och arvode till amanuens, sammanlagt 27,060 kronor. En biträdande sekreterare, närmast avsedd för materiell- och upphandlingsfrågor, vilken anställts under den senaste tiden, anses bliva nödvändig även under nästa budgetår. Lönen till denne beräknas till 8,400 kronor. Den för detta ändamål upptagna posten är sålunda helt ny. Posten ersättning till kanslichef och sekreterare för mistade avlöningsförmåner har med hänsyn till lönehöjningar på grund av levnadskostnadsstegringen föreslagits höjd med 1,000 kronor till 26,500 kronor. Då den hos nämnden anställde apotekarassistenten, vilken hittills tjänstgjort halv tid, från och med läkemedelsransoneringens igångsättande avses skola tjänstgöra full tid, har den härför upptagna posten ökats med 4,800 kronor till 9,600 kronor. Posten arvoden till skrivbiträden, vilken post för innevarande budgetår beräknats till 7,625 kronor, har föreslagits höjd med 6,115 kronor till 13,740 kronor. För arvoden till tillfällig personal föreslås 12,000 kronor.

Beträffande de till omkostnader hänförliga utgifterna föreslås för reseersättningar och expenser oförändrade belopp, sammanlagt 10,000 kronor. Posten publikationstryck har höjts från 7,000 till 8,000 kronor. Posten kostnader för redovisning, vård och underhåll av för beredskapssjukhusen anskaffad utrustning har föreslagits sänkt från 22,500 till 17,500 kronor. För kontroll av röntgenfilm avses 8,800 kronor. Till övriga utgifter har beräknats ett belopp av 5,000 kronor. Såsom särskilda uppbördsmedel ha slutligen upptagits inkomster av försålda publikationer med 1,000 kronor.

Förstärkning av kameralbyrån.

Enligt Kungl. Maj:ts brev den 28 juni 1941 må under innevarande budgetår av anslaget till medicinalstyrelsens beredskapsorganisation disponeras till förstärkning av kameralbyrån följande belopp, nämligen till arvode till en biträdande kamrerare 9,000 kronor, till arvode till en amanuens 5,250 kronor samt till arvode till ett skrivbiträde 2,750 kronor, tillhoppa 17,000 kronor.

För nästa budgetår föreslås arvoden till den biträdande kamreraren och amanuensen höjda med 14 procent till respektive 10,250 kronor och 6,000 kronor. För anställande av ett särskilt skrivbiträde med uppgift att verkställa siffergranskning av räkningar för vård, som meddelats militära patienter å civila sjukhus, beräknas ett belopp av 2,750 kronor. Sammanlagt skulle sålunda för skrivbiträden erfordras (2,750 + 2,750) 5,500 kronor.

Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har sålunda beräknats till (10,250 + 6,000 + 5,500) 21,750 kronor.

Sakkunniga för granskning av planer för beredskapssjukhus.

Genom beslut den 16 februari 1940 har Kungl. Maj:t uppdragit åt två representanter för svenska landstingsförbundet att i egenskap av sakkunniga inom medicinalstyrelsen biträda vid handläggning av ärenden rörande beredskapssjukhusens planläggning, upprättande och drift. Kostnaderna för er-

sättning åt dessa sakkunniga gäldas från anslaget till medicinalstyrelsens beredskapsorganisation. Utgifterna under innevarande budgetår för ändamålet hava beräknats till 1,500 kronor.

För nästa budgetår har av Kungl. Maj:t beräknats oförändrat belopp till ifrågavarande sakkunniga.

I enlighet med vad i det föregående angivits skulle anslaget till medicinalstyrelsens beredskapsorganisation för nästa budgetår uppföras med (91,280 + 145,600 + 21,750 + 1,500) 260,130 kronor, vilket belopp föreslagits avrundat uppåt till 265,000 kronor. Närmare bestämmelser angående anslagets användning avses skola meddelas av Kungl. Maj:t, därvid förutsatts, att anslaget icke må av medicinalstyrelsen överskridas utan särskilt medgivande av Kungl. Maj:t.

Utskottets yttrande och hemställan.

Kungl. Maj:ts utgiftsberäkning föranleder icke erinran från utskottets sida. I likhet med departementschefen förutsätter utskottet, att föreskrift meddelas därom, att anslaget icke må överskridas utan särskilt medgivande av Kungl. Maj:t.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation* för budgetåret 1942/43 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 265,000 kronor.

Stockholm den 15 maj 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 118.
